

Civilutskottets betänkande 2020/21:CU24

Genomförandet av MKB-direktivet i plan- och bygglagen

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i plan- och bygglagen för att förtydliga genomförandet av MKB-direktivet, dvs. Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt. Anledningen är att Europeiska kommissionen i en formell underrättelse har framfört synpunkter på hur Sverige har genomfört direktivet. Av direktivet följer att det för vissa byggprojekt – som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan bl.a. på grund av deras art, storlek eller lokalisering – ska göras en bedömning av deras miljöpåverkan innan de tillåts komma till stånd.

Lagändringarna innebär bl.a. följande:

- Ett s.k. MKB-projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska prövas genom detaljplaneläggning.
- Regeringen ska få meddela föreskrifter om att MKB-projekt i vissa fall inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan.
- Beslut om lov eller förhandsbesked som avser ett MKB-projekt ska i vissa fall innehålla en motivering om åtgärdens miljöpåverkan.
- Den information som kommunen ska tillhandahålla när en detaljplan tas fram ska finnas tillgänglig i elektronisk form på kommunens webbplats.
- Miljöorganisationers rätt att överklaga bygglov och förhandsbesked som avser ett MKB-projekt ska framgå av plan- och bygglagen.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 2 augusti 2021.

I betänkandet finns två reservationer (M, SD, KD).

Behandlade förslag

Proposition 2020/21:174 Genomförandet av MKB-direktivet i plan- och bygglagen.

Tre yrkanden i följd motioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	5
Utskottets överväganden	6
Regeringens lagförslag	6
Miljöorganisationers klagorätt	7
Information till allmänheten	10
Reservationer	15
1. Miljöorganisationers klagorätt, punkt 2 (M, SD, KD)	15
2. Information till allmänheten, punkt 3 (SD)	16
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	17
Propositionen	17
Följdmotionerna	17
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	18

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:174.

2. Miljöorganisationers klagorätt

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:4021 av Roger Hedlund m.fl. (SD) yrkande 1 och

2020/21:4026 av Carl-Oskar Bohlin m.fl. (M, KD).

Reservation 1 (M, SD, KD)

3. Information till allmänheten

Riksdagen avslår motion

2020/21:4021 av Roger Hedlund m.fl. (SD) yrkande 2.

Reservation 2 (SD)

Stockholm den 15 juni 2021

På civilutskottets vägnar

Emma Hult

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Emma Hult (MP), Larry Söder (KD), Johan Löfstrand (S), Carl-Oskar Bohlin (M), Elin Lundgren (S), Cecilie Tenfjord Toftby (M), Mikael Eskilandersson (SD), Leif Nysmed (S), Ola Johansson (C), Lars Beckman (M), Sanne Lennström (S), Joakim Järrebring (S), Angelica Lundberg (SD), David Josefsson (M), Jon Thorbjörnson (V), Malin Danielsson (L) och Johnny Skalin (SD).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2020/21:174 Genomförandet av MKB-direktivet i plan- och bygglagen. I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Två motioner med sammanlagt tre yrkanden har väckts med anledning av propositionen. Förslagen i motionerna finns i bilaga 1.

Utskottets överväganden

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i plan- och bygglagen för att förtydliga genomförandet av MKB-direktivet.

Propositionen

I propositionen lämnar regeringen förslag till ändringar i plan- och bygglagen (2010:900) för att förtydliga genomförandet av MKB-direktivet, dvs. Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt. Anledningen är att Europeiska kommissionen i en formell underrättelse har framfört synpunkter på hur Sverige har genomfört direktivet. Av direktivet följer att det för vissa byggprojekt – som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan bl.a. på grund av deras art, storlek eller lokalisering – ska göras en bedömning av deras miljöpåverkan innan de tillåts komma till stånd.

I propositionen föreslås bl.a. följande:

- Ett s.k. MKB-projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska prövas genom detaljplaneläggning.
- Regeringen ska få meddela föreskrifter om att MKB-projekt i vissa fall inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan.
- Beslut om lov eller förhandsbesked som avser ett MKB-projekt ska i vissa fall innehålla en motivering om åtgärdens miljöpåverkan.
- Den information som kommunen ska tillhandahålla när en detaljplan tas fram ska finnas tillgänglig i elektronisk form på kommunens webbplats.
- Miljöorganisationers rätt att överklaga bygglov och förhandsbesked som avser ett MKB-projekt ska framgå av plan- och bygglagen.

Utskottets ställningstagande

Det har inte väckts någon motion som går emot att riksdagen nu antar regeringens lagförslag. Utskottet anser att riksdagen bör anta lagförslagen av de skäl som anförs i propositionen.

Utskottet övergår nu till att under särskilda rubriker behandla motionsyrkanden med förslag om tillkännagivanden i frågor som anknyter till lagförslagen.

Miljöorganisationers klagorätt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden med förslag om att begränsa miljöorganisationers klagorätt eller se över den aktuella bestämmelsen för att begränsa kretsen av klagoberättigade.

Jämför reservation 1 (M, SD, KD).

Motionerna

I kommittémotion 2020/21:4021 av Roger Hedlund m.fl. (SD) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett lagförslag som innebär att plan- och bygglagen inte ska ge miljöorganisationer rätt att överklaga ett beslut om bygglov eller positivt förhandsbesked. Motionärerna befarar att miljöorganisationernas rätt att överklaga beslut om bygglov och förhandsbesked kommer att få negativa effekter i form av fördröjda plan- och byggprocesser och leda till att byggprojekt blir försenade och fördrjade.

I kommittémotion 2020/21:4026 av Carl-Oskar Bohlin m.fl. (M, KD) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag som begränsar kretsen av de klagoberättigade föreningarna utan att man gör avkall på rättstillgängligheten för de aktörer som har ett befogat intresse i saken. Motionärerna ser en risk för att den utvidgade klagorätten för intresseorganisationer kan leda till att byggnation och anläggningar av stort allmänintresse försenas och fördrjras till men för samhällsekonomin utveckling.

Bakgrund

Enligt MKB-direktivet ska medlemsstaterna inom ramen för den relevanta nationella lagstiftningen se till att medlemmar av den berörda allmänheten har rätt till rättslig prövning. I propositionen redogör regeringen för bakgrund och gällande rätt när det gäller den berörda allmänhetens rätt till en rättslig prövning av vissa frågor (se avsnitt 6.4).

Enligt den nu gällande regleringen får ett beslut enligt plan- och bygglagen vanligtvis överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom eller henne emot (se 13 kap. 8 § plan- och bygglagen och 42 § förvaltningslagen). För vissa typer av beslut gäller särskilda bestämmelser.

Ideella föreningar och andra juridiska personer som har till huvudsakligt ändamål att tillvarata naturskydds- eller miljöskyddsintressen och uppfyller vissa villkor i miljöbalken (i det följande benämnda miljöorganisationer) får överklaga ett beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan på grund av att planområdet får tas i

anspråk för verksamheter eller åtgärder som anges i 4 kap. 34 § plan- och bygglagen (se 13 kap. 12 § plan- och bygglagen).

EU-kommissionen har i en formell underrättelse i oktober 2019 angett att den uppfattar regleringen i plan- och bygglagen som att miljöorganisationer har talerätt endast när det överklagade beslutet förväntas få negativa effekter på miljön. Enligt kommissionen är detta inte förenligt med MKB-direktivet. Kommissionen har även framfört synpunkter på i vilken utsträckning som underlåtenhet eller passivitet enligt artikel 11 i MKB-direktivet kan överklagas i svensk rätt.

Regeringen har svarat kommissionen att genomförandet av artikel 11 i MKB-direktivet är fullständigt och att avgränsningen av klagorätten till att omfatta en viss ärendetyp inte innebär en otillåten inskränkning av bestämmelsens räckvidd. I svaret konstateras samtidigt att såväl praxis som kommissionens synpunkter talar för att plan- och bygglagens regler om miljöorganisationers rätt att överklaga beslut om detaljplaner inte är tillräckligt transparenta.

Regeringens förslag

Regeringens förslag i denna del innebär sammanfattningsvis att miljöorganisationer får en uttrycklig rätt att överklaga

1. ett beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan, vars genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan på grund av att planområdet får tas i anspråk för ett MKB-projekt
2. ett beslut om att ge bygglov eller positivt förhandsbesked för en åtgärd utanför detaljplan som dels innebär att området kan tas i anspråk för eller som vidtas i ett område som redan har tagits i anspråk för ett MKB-projekt, dels kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Klagorätten ska dock inte gälla beslut som rör Försvarmakten, Fortifikationsverket, Försvarets materielverk eller Försvarets radioanstalt.

När det gäller klagorätten avseende detaljplanebeslut redogör regeringen i propositionen (avsnitt 6.4) för praxis från Mark- och miljööverdomstolen som klargör att miljöorganisationernas klagorätt i Sverige varken är begränsad till planer som reglerar verksamheter och åtgärder som regleras i 4 kap. 34 § plan- och bygglagen eller förutsätter att kommunen har gjort bedömningen att en betydande miljöpåverkan kan antas. Att svensk praxis ger stöd för en korrekt tillämpning av MKB-direktivet är dock inte tillräckligt. Regeringen anser därför att det finns anledning att i plan- och bygglagen förtydliga att miljöorganisationer får överklaga ett beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan, vars genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan på grund av att planområdet får tas i anspråk för ett MKB-projekt.

När det gäller klagorätten avseende beslut om lov eller förhandsbesked konstaterar regeringen att miljöorganisationer enligt MKB-direktivet ska ha rätt att få den materiella eller formella giltigheten av ett beslut, en handling

eller en underlåtenhet som omfattas av bestämmelserna om allmänhetens deltagande i direktivet prövad (artikel 11.1). Därigenom omfattas även beslut om bygglov och förhandsbesked av kraven. Regeringen anför att uppfattningen att enskilda – och därmed även miljöorganisationer – ska kunna klaga på ett beslut som innebär att någon miljöbedömning inte behöver göras får stöd i EU-domstolens praxis. Regeringen anser mot den bakgrunden att miljöorganisationer bör ha en uttrycklig rätt att överklaga beslut om att ge lov eller positivt förhandsbesked för en åtgärd utanför detaljplan som innebär att området kan tas i anspråk för, eller som vidtas i ett område som redan är ianspråktaget för, vissa MKB-projekt. Det kan exempelvis handla om beslut där nämnden har gjort bedömningen att det inte behövs någon detaljplan på grund av att åtgärden inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Det kan även handla om beslut där nämnden har underlåtit att bedöma miljöpåverkan, trots att den skulle ha prövats. Miljöorganisationernas uttryckliga rätt att överklaga bygglov och förhandsbesked för vissa MKB-projekt bör inte omfatta de beslut där det inte behöver göras någon bedömning av om åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Det gäller om den sökta åtgärden inte omfattas av kravet på planläggning enligt föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 16 kap. 1 § 1 plan- och bygglagen, eftersom det då inte är fråga om någon underlåtelse från byggnadsnämndens sida. Däremot bör klagorätten omfatta sådana fall där nämnden har tillämpat dessa föreskrifter på ett felaktigt sätt. Genom att förtydliga plan- och bygglagen så att det uttryckligen framgår att klagorätten även omfattar beslut om att ge bygglov eller positivt förhandsbesked som avser vissa MKB-projekt, förtydligas även miljöorganisationers rätt att få sådana handlingar och underlåtenheter som avses i artikel 11.1 prövade.

Regeringen anför att det i svensk praxis från Högsta domstolen finns exempel på att en miljöorganisation utifrån artikel 9.3 i Århuskonventionen har getts rätt att klaga på ett beslut om bygglov för en åtgärd som skulle vidtas i ett område utan detaljplan.

Enligt regeringen medför förslaget i praktiken inte någon ändring av vilka beslut som en miljöorganisation får överklaga. Likafullt anser regeringen att lagändringen bör göras, mot bakgrund av att enbart administrativa förfaranden inte anses vara tillräckliga för att genomföra ett EU-direktiv på ett korrekt sätt.

Vid remitteringen av utredningens förslag har flera remissinstanser ansett att förslaget om klagorätt för miljöorganisationer riskerar att försena och fördröja byggprojekt. Mot detta anför regeringen i propositionen att miljöorganisationer enligt praxis redan får överklaga sådana beslut som enligt förslaget ska anges i 13 kap. 12 § plan- och bygglagen. Förslaget kan således enligt regeringen inte anses fördröja byggprojekt jämfört med vad som redan gäller. Regeringen anför att förslaget inte heller går utöver vad som krävs enligt EU-rätten.

Utskottets ställningstagande

Genom de lagändringar i plan- och bygglagen som utskottet tillstyrker får de miljöorganisationer som avses i 16 kap. 13 § miljöbalken en uttrycklig rätt att under vissa förutsättningar överklaga beslut om att anta, ändra eller upphäva en detaljplan och beslut om att ge bygglov eller positivt förhandsbesked för en åtgärd utanför detaljplan. Utskottet ser inte någon risk för att den nya regleringen kommer att försena och fördyra byggprojekt eftersom miljöorganisationer redan enligt praxis har en rätt att överklaga dessa beslut. I praktiken innebär lagändringen alltså inte någon ändring av vilka beslut som en miljöorganisation får överklaga. Som regeringen anför bör lagändringen likafullt göras, mot bakgrund av att enbart administrativa förfaranden inte anses vara tillräckliga för att genomföra ett EU-direktiv på ett korrekt sätt. Som regeringen påpekar i propositionen går förslaget inte heller utöver vad som krävs enligt EU-rätten.

Mot bakgrund av det anförda avstyrker utskottet förslaget om att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett lagförslag som innebär att plan- och bygglagen inte ska ge miljöorganisationer rätt att överklaga ett beslut om bygglov eller positivt förhandsbesked. Utskottet avstyrker också förslaget om att regeringen bör se över hur kretsen av de organisationer som nu får klagorätt kan begränsas. Riksdagen bör alltså avslå motion 2020/21:4021 (SD) yrkande 1 och motion 2020/21:4026 (M, KD).

Information till allmänheten

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att regeringen bör förtydliga hur kommunernas information till allmänheten ska ges.

Jämför reservation 2 (SD).

Motionen

I kommittémotion 2020/21:4021 av Roger Hedlund m.fl. (SD) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör förtydliga hur information ska ges. Motionärerna anför att en stor del av kritiken mot Sverige handlar om informationen till allmänheten men regeringens förslag om dessa delar framstår som otydliga.

Bakgrund

Artikel 6.2 i MKB-direktivet innehåller krav på att den berörda allmänheten ska informeras elektroniskt om vissa frågor. Informationen ska omfatta följande frågor:

- a. Ansökan om tillstånd.

- b. Uppgift om att projektet omfattas av en miljökonsekvensbedömning och, i förekommande fall, att artikel 7 är tillämplig.
- c. Uppgifter om vilka myndigheter som är ansvariga för att fatta beslut, från vilka relevant information kan erhållas, till vilka synpunkter eller frågor kan lämnas in samt om tidsfristerna för att överlämna synpunkter eller frågor.
- d. Vilka beslut som kan komma att fattas eller, i förekommande fall, utkastet till beslut.
- e. Uppgift om var den information som har samlats in i enlighet med artikel 5 finns tillgänglig.
- f. Uppgift om när och var samt på vilket sätt relevant information kommer att göras tillgänglig.
- g. Närmare bestämmelser om allmänhetens deltagande i enlighet med 6.5.

Av MKB-direktivet följer vidare att allmänheten och berörda myndigheter ska få tillgång till information om innehållet i beslutet, när ett beslut att avslå en tillståndsansökan har fattats (artikel 9.1). När beslutet avser ett avslag på en tillståndsansökan, ska de huvudsakliga skälen till avslaget anges (artikel 9.1a jämförd med 8a.2). Av artikel 9.1 följer vidare att motsvarande krav även gäller när medlemsstaten använder andra förfaranden än tillståndsförfaranden. Vidare ska allmänheten ges tillgång till en sammanfattning av samrådsresultaten och de uppgifter som inhämtats enligt artiklarna 5–7 och hur dessa resultat har införlivats eller på annat sätt beaktats (artikel 9.1b).

Som framgår ovan har EU-kommissionen i en formell underrättelse framfört synpunkter på hur MKB-direktivet har genomförts i svensk rätt. Enligt kommissionen har vissa av direktivets krav inte införlivats på ett korrekt sätt. Några delar i kommissionens kritik är följande:

- Att allmänheten ska informeras elektroniskt (artikel 6.2 inledningen).
- Att allmänheten ska informeras om vilka beslut som kan komma att fattas eller, i förekommande fall, utkastet till beslut (artikel 6.2d).
- Att den eller de ansvariga myndigheterna omedelbart ska informera allmänheten och vissa myndigheter, när ett beslut om att bevilja eller avslå en tillståndsansökan har fattats (artikel 9.1).
- Att allmänheten ska ges tillgång till en sammanfattning av samrådsresultaten och de uppgifter som inhämtats enligt artiklarna 5–7 och hur dessa resultat har införlivats eller på annat sätt beaktats (artikel 9.1b).

Regeringens förslag

Kommunens redovisningsskyldighet under ett samråd

För att förtydliga genomförandet av vissa krav i artikel 6.1, 6.3a och 6.5 i MKB-direktivet föreslår regeringen utökade krav när det gäller vad kommunerna ska redovisa under ett samråd. Bland annat ska kommunen redovisa sådana synpunkter på omfattningen eller detaljeringsgraden av planbeskrivningens redovisning av miljökonsekvenser som kommunen har

fått under ett avgränsningssamråd. Boverket har under remitteringen av det förslag som ligger till grund för propositionen framfört att det tydligt bör regleras hur detta offentliggörande ska göras för att underlätta för kommunerna. Mot detta har regeringen i propositionen anfört att det inte är lämpligt att tynga planprocessen med krav på att synpunkterna måste dokumenteras i viss form eller framföras på visst sätt. Eftersom en högre grad av formella yttranden kan tänkas inverka negativt på informationsutbytet mellan länsstyrelsen och kommunen anser regeringen att den nuvarande förhållandevis fria regleringen så långt det är möjligt bör behållas. I praktiken kan kravet uppfyllas genom att kommunen på sin webbplats publicerar t.ex. ett e-postmeddelande från länsstyrelsen eller en grannkommun, om detta innehåller synpunkter på vilka miljökonsekvenser som bör redovisas i planhandlingarna. Om avgränsningssamrådet i stället genomförs i form av ett möte eller via telefon kan kommunen dokumentera eventuella synpunkter i en tjänsteanteckning som därefter offentliggörs.

Kraven på kungörelsens innehåll kompletteras

För att förtydliga genomförandet av kraven i artikel 6.2 föreslår regeringen utökade krav när det gäller innehållet i kungörelser av förslag till detaljplan, så att innehållet ska motsvara kraven i MKB-direktivet. Bland annat ska detaljplanens huvudsakliga innehåll framgå av kungörelsen samt en upplysning om huruvida genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. (Se avsnitt 6.3.7 i propositionen.)

Boverket har under remitteringen av det förslag som ligger till grund för propositionen anfört att formuleringen *planens huvudsakliga innehåll* är otydlig och att det eventuellt kan vara lämpligare att redovisa detaljplanens syfte. Regeringen anför mot detta att planens huvudsakliga innehåll ofta kan tänkas sammanfalla med detaljplanens syfte, som enligt plan- och bygglagen ska redovisas i planbeskrivningen (se 4 kap. 33 § första stycket 2). I andra fall kan syftet tänkas vara alltför specifikt för att det enbart utifrån syftet med planen ska vara möjligt för den som tar del av kungörelsen att bilda sig en uppfattning om vad detaljplanen handlar om. Regeringen anser därför att formuleringen *planens huvudsakliga innehåll* är lämplig.

Redogörelsen för samråd med allmänheten ska finnas i granskningsutlåtandet

Regeringen föreslår vidare att redogörelsen för de samråd som har skett och vad som kommit fram i samråden inte längre ska finnas i planbeskrivningen, utan enbart i samrådsredogörelsen och i granskningsutlåtandet. Granskningsutlåtandet ska innehålla information om på vilket sätt allmänheten har beretts tillfälle att delta under planförandet, för att förtydliga genomförandet av vissa krav i artikel 9.1b i MKB-direktivet. Boverket har under remitteringen av det förslag som ligger till grund för propositionen framfört kritik mot förslaget att granskningsutlåtandet ska innehålla information om på vilket sätt allmänheten har beretts tillfälle att delta under planförandet eftersom

allmänhetens deltagande är reglerat i 5 kap. 11 och 21 §§ plan- och bygglagen. Mot detta anför regeringen att MKB-direktivet utgår från att det är exploatören som genomför samrådet, medan det i detaljplaneprocessen är kommunen som ansvarar för att andra aktörer ges möjlighet att yttra sig över planförslaget. Utifrån det perspektivet är behovet av att kommunen redogör för hur allmänheten har beretts tillfälle att delta under planförfarandet inte lika stort i det svenska genomförandet som i det förfarande som direktivet utgår från. Regeringen kan samtidigt konstatera att de bestämmelser som Boverket hänvisar till är allmänt hållna och inte närmare reglerar formerna för hur allmänheten ska ges möjlighet att lämna synpunkter. Det är t.ex. inte obligatoriskt att anordna ett offentligt samrådsmöte för allmänheten. Utifrån det perspektivet – och att direktivet inte ger något utrymme för att avstå från redovisningen – föreslår regeringen att granskningsutlåtandet ska innehålla information om på vilket sätt allmänheten har beretts tillfälle att delta under planförfarandet.

Elektroniskt tillhandahållande av information under planprocessen och planbeslut samt offentliggörande av uppgifter som framkommit under granskningen

MKB-direktivet ställer krav på att informationen ska vara tillgänglig elektroniskt via en central portal eller lättillgängliga kontaktpunkter, på lämplig förvaltningsnivå. Regeringen anser att det – utifrån allmänhetens perspektiv – bör vara mest ändamålsenligt att informationen tillhandahålls via respektive kommuns webbplats. Även om det inte finns något uttryckligt krav på det tillhandahåller nästan alla kommuner planförslaget och planeringsunderlag m.m. på sin webbplats. Ett uttryckligt krav skulle således inte innebära något betydande merarbete.

Regeringen föreslår att den information som kommunen ska tillhandahålla under ett detaljplanesamråd ska finnas tillgänglig på kommunens webbplats under samrådet. Även den information som kommunen under gransknings-tiden ska hålla tillgänglig för alla som vill granska planförslaget ska finnas på kommunens webbplats.

Enligt regeringens förslag ska kommunen vidare, när granskningsutlåtandet finns tillgängligt, så snart som möjligt dels i en underrättelse på kommunens anslagstavla informera om var granskningsutlåtandet finns tillgängligt, dels under minst tre veckor hålla granskningsutlåtandet tillgängligt på kommunens webbplats.

Regeringen föreslår vidare att när en detaljplan har antagits ska kommunen på sin anslagstavla anslå en underrättelse med information om antagandet tillsammans med upplysningar om var beslutet finns tillgängligt och vad den som vill överklaga beslutet måste göra. Under minst tre veckor ska kommunen hålla planen, planbeskrivningen, samrådsredogörelsen, granskningsutlåtandet och ett protokollsutdrag med beslutet tillgängliga på sin webbplats.

Skyldigheterna att tillgängliggöra denna information och dessa uppgifter ska dock inte gälla fastighetsförteckningen eller i den utsträckning det skulle strida mot lag eller annan författning.

Under remitteringen av det förslag som ligger till grund för propositionen har bl.a. den synpunkten lämnats att reglerna om krav på publicering på kommunens webbplats kan bli svårtillämpade eftersom plan- och bygglagens krav på öppenhet kan komma i konflikt med kravet på skyddet av personuppgifter. Det har också framförts att det behöver tas ett helhetsgrepp i frågan hur enskilda lämnas information i myndighetsärenden.

Regeringen konstaterar att det redan i dag finns bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen och dataskyddsförordningen som begränsar kommunens möjligheter att sprida olika uppgifter. Regeringen anser dock att det kan behövas anpassad vägledning för att underlätta kommunens bedömning av vilka uppgifter som behöver publiceras och vilka uppgifter som inte får publiceras. Regeringen avser att ta de initiativ som behövs för att sådan vägledning ska tas fram. Vidare konstaterar regeringen att övergången till en helt digital samhällsbyggnadsprocess medför att sätten för hur information sprids till den som berörs av ett plan- och byggprojekt kommer att behöva ses över. Det kan dock inte göras inom ramen för detta lagstiftningsärende.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottet är regeringens förslag ändamålsenligt utformade även i de delar som gäller genomförandet av MKB-direktivets krav på information till allmänheten. Utskottet delar alltså inte uppfattningen som uttrycks i motionen att förslagen i dessa delar framstår som otydliga. Däremot kan utskottet konstatera att det kan behövas anpassad vägledning för att underlätta kommunernas bedömning av vilka uppgifter som behöver publiceras och vilka uppgifter som inte får publiceras, mot bakgrund av att det finns bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen och dataskyddsförordningen som begränsar kommunernas möjligheter att sprida olika uppgifter. Eftersom regeringen avser att ta de initiativ som behövs för att en sådan vägledning ska tas fram finns det emellertid inte anledning för riksdagen att göra något tillkännagivande. Riksdagen bör därför avslå motion 2020/21:4021 (SD) yrkande 2.

Reservationer

1. Miljöorganisationers klagorätt, punkt 2 (M, SD, KD)

av Larry Söder (KD), Carl-Oskar Bohlin (M), Cecilie Tenfjord Toftby (M), Mikael Eskilandersson (SD), Lars Beckman (M), Angelica Lundberg (SD), David Josefsson (M) och Johnny Skalin (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:4026 av Carl-Oskar Bohlin m.fl. (M, KD) och
bifaller delvis motion
2020/21:4021 av Roger Hedlund m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Förslaget i propositionen innebär bl.a. att de miljöorganisationer som avses i 16 kap. 13 § miljöbalken får en uttrycklig rätt att under vissa förutsättningar överklaga beslut om att anta, ändra eller upphäva en detaljplan och beslut om att ge bygglöv eller positivt förhandsbesked för en åtgärd utanför detaljplan. Regeringen anför i propositionen att miljöorganisationer enligt praxis redan får överklaga sådana beslut som enligt förslaget ska anges i 13 kap. 12 § PBL. Regeringen menar vidare att förslaget inte heller går utöver vad som krävs enligt EU-rätten.

Liksom flera remissinstanser befarar vi att den utökade klagorätten för miljöorganisationer som nu införs i 13 kap. 12 § PBL riskerar att leda till att byggnation och anläggningar av stort allmänintresse försenas och fördyras, till men för samhällsekonomins utveckling. Vi kan samtidigt konstatera att regeringens arbete med att genomföra EU-direktiv i svensk rätt inte sällan bär prägeln av att gå längre än vad direktivet kräver.

Mot denna bakgrund anser vi att det finns anledning att överväga hur MKB-direktivets krav i det nu aktuella avseendet kan genomföras i svensk rätt på en miniminivå, dvs. utan att genomförandet blir mer betungande än nödvändigt. För att de förändringar som behöver införas i PBL med anledning av MKB-direktivet inte ska riskera att skapa ännu större samhällsekonomiska kostnader till följd av många och långdragna överklaganden av organisationer som inte kan sägas tillhöra den direkt berörda allmänheten bör det analyseras hur en mer ändamålsenlig klagorätt skulle kunna utformas.

Sammanfattningsvis anser vi att regeringen bör påbörja ett arbete för att se över hur kretsen av de ideella föreningar och andra juridiska personer som har

klagorätt enligt 13 kap. 12 § PBL kan begränsas, utan att man gör avkall på rättstillgängligheten för de aktörer som har ett befogat intresse i saken. Regeringen bör vidta de åtgärder som krävs för en sådan översyn och därefter återkomma till riksdagen med lagförslag. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

2. Information till allmänheten, punkt 3 (SD)

av Mikael Eskilander (SD), Angelica Lundberg (SD) och Johnny Skalin (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:4021 av Roger Hedlund m.fl. (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

En stor del av kritiken från Europeiska kommissionen handlar om att den berörda allmänheten ska få information om vissa frågor och att informationen ska tillhandahållas elektroniskt. I vissa av de delarna framstår regeringens förslag som otydliga. När det gäller de utökade kraven på kommunerna om vad de ska redovisa under ett samråd framgår det t.ex. inte hur detta offentliggörande ska ske. Detta har Boverket framfört kritik mot. Remissinstanser har också lämnat synpunkter kring att reglerna om krav på publicering på kommunens webbplats kan bli svårtillämpade eftersom plan- och bygglagens krav på öppenhet kan komma i konflikt med kravet på skyddet av personuppgifter. Även i detta avseende behövs ett tydliggörande.

Sammanfattningsvis menar vi att regeringen bör vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att det blir tydligt för kommunerna hur den nya regleringen i plan- och bygglagen ska tillämpas när det gäller informationen till allmänheten. Det som vi har anfört bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2020/21:174 Genomförandet av MKB-direktivet i plan- och bygglagen:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900).

Följdmotionerna

2020/21:4021 av Roger Hedlund m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett lagförslag som innebär att plan- och bygglagen inte ska ge miljöorganisationer rätt att överklaga ett beslut om bygglov eller positivt förhandsbesked och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förtydliganden av hur information ska ges och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:4026 av Carl-Oskar Bohlin m.fl. (M, KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett förslag på hur de organisationer som ges talerätt enligt MB 16 kap. 13 § kan begränsas utan att göra avkall på rättstillgängligheten för de aktörer som har ett befogat intresse i saken, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om plan- och bygglagen (2010:900)

dels att 5 kap. 11 e § ska upphävas,

dels att nuvarande 5 kap. 29 och 30 §§ ska betecknas 5 kap. 30 och 31 §§,

dels att 4 kap. 2, 33 b och 34 §§, 5 kap. 7, 7 a, 10, 11 a, 11 b, 11 d, 13, 18, 19, 21, 23, 24, den nya 31, 33–35 och 39 §§, 13 kap. 2 och 12 §§ och 16 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 16 kap. 7 § ska lyda ”Föreskrifter om bygglov och förhandsbesked”,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 5 kap. 29 och 38 d §§ och 16 kap. 7 a §, och närmast före 5 kap. 38 d § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

2 §²

Kommunen ska med en detaljplan pröva ett mark- eller vattenområdes lämplighet för bebyggelse och byggnadsverk samt reglera bebyggelsemiljöns utformning för

1. en ny sammanhållen bebyggelse med bygglovspliktiga byggnadsverk, om det behövs med hänsyn till bebyggelsens karaktär, omfattning eller inverkan på omgivningen, till behovet av samordning eller till förhållandena i övrigt,

2. en bebyggelse som ska förändras eller bevaras, om regleringen behöver ske i ett sammanhang med hänsyn till den fysiska miljö som åtgärden ska genomföras i, till åtgärdens karaktär eller omfattning eller till förhållandena i övrigt,

3. en åtgärd som kräver bygglov,
a) om åtgärden innebär att ett område kan tas i anspråk för, eller om den vidtas i ett område som redan har tagits i anspråk för, att anlägga

– ett industriområde,
– ett köpcentrum, en parkeringsanläggning eller något annat stadsbyggnadsprojekt,

– en skidbacke, skidlift eller linbana med tillhörande anläggningar,

– en hamn för fritidsbåtar,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/52/EU.

² Senaste lydelse 2018:1325.

- ett hotellkomplex eller en fritidsby med tillhörande anläggningar, utanför sammanhållen bebyggelse,
- en campingplats,
- en nöjespark, eller
- en djurpark, och

b) om åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan,

3. ett nytt byggnadsverk som inte är ett vindkraftverk, om byggnadsverket kräver bygglov eller är en annan byggnad än en sådan som avses i 9 kap. 4 a §, och

a) byggnadsverket eller dess användning får betydande inverkan på omgivningen eller om det råder stor efterfrågan på området för bebyggande, eller

b) byggnadsverket placeras i närheten av en verksamhet som omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, och

4. en åtgärd som kräver bygglov vid nyetablering av en verksamhet som omfattas av lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

4. ett nytt byggnadsverk som inte är ett vindkraftverk, om byggnadsverket kräver bygglov eller är en annan byggnad än en sådan som avses i 9 kap. 4 a §, och

5. en åtgärd som kräver bygglov vid nyetablering av en verksamhet som omfattas av lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Första stycket 3 gäller inte åtgärder som enligt föreskrifter meddelade med stöd av 16 kap. 1 § 1 inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Trots första stycket 3 krävs det ingen detaljplan om byggnadsverket kan prövas i samband med en prövning av ansökan om bygglov eller förhandsbesked *och varken byggnadsverket eller dess användning kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.*

Trots första stycket 4 krävs det ingen detaljplan om byggnadsverket kan prövas i samband med en prövning av ansökan om bygglov eller förhandsbesked.

33 b §³

Om en betydande miljöpåverkan inte kan antas enligt det beslut som avses i 5 kap. 11 a § *andra* stycket, ska skälen för bedömningen i den frågan anges i redovisningen enligt 33 § första stycket 4.

Om en betydande miljöpåverkan inte kan antas enligt det beslut som avses i 5 kap. 11 a § *tredje* stycket, ska skälen för bedömningen i den frågan anges i redovisningen enligt 33 § första stycket 4.

³ Senaste lydelse 2020:76.

34 §⁴

Om en betydande miljöpåverkan kan antas enligt det beslut som avses i 5 kap. 11 a § *andra* stycket eller föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 6 kap. 4 § miljöbalken, ska redovisningen enligt 33 § första stycket 4 i fråga om miljökonsekvenserna ha det innehåll som följer av 6 kap. 11, 12 och 16 §§ miljöbalken.

Redovisningen ska också uppfylla kraven i 6 kap. 35, 37 och 43 §§ miljöbalken och föreskrifter som har meddelats i anslutning till dessa bestämmelser, om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan på grund av att planområdet får tas i anspråk för

1. *industriändamål*,
2. ett köpcentrum, en parkeringsanläggning eller något annat *projekt för sammanhållen bebyggelse*,
3. en skidbacke, skidlift eller linbana med tillhörande anläggningar,
4. en hamn för fritidsbåtar,
5. ett hotellkomplex eller en fritidsby med tillhörande anläggningar, utanför sammanhållen bebyggelse,
6. en *permanent* campingplats,
7. en nöjespark,
8. en djurpark,
9. en spårväg, eller
10. en tunnelbana.

Om en betydande miljöpåverkan kan antas enligt det beslut som avses i 5 kap. 11 a § *tredje* stycket eller föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 6 kap. 4 § miljöbalken, ska redovisningen enligt 33 § första stycket 4 i fråga om miljökonsekvenserna ha det innehåll som följer av 6 kap. 11, 12 och 16 §§ miljöbalken.

Redovisningen ska också uppfylla kraven i 6 kap. 35 § 1–7, 36, 37 och 43 §§ miljöbalken och föreskrifter som har meddelats i anslutning till dessa bestämmelser, om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan på grund av att planområdet får tas i anspråk för *att anlägga*

1. *ett industriområde*,
2. ett köpcentrum, en parkeringsanläggning eller något annat *stadsbyggnadsprojekt*,
6. en campingplats,

5 kap.7 §⁵

Särskilda bestämmelser om ett utökat planförfarande finns i 11 c § första stycket, 11 d, *11 e* och 17 §§, 18 § *andra* och *tredje* styckena samt 25 § för en detaljplan som

1. inte är förenlig med översiktsplanen eller länsstyrelsens granskningsyttrande enligt 3 kap. 16 §,
2. är av betydande intresse för allmänheten eller i övrigt av stor betydelse, eller
3. kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Särskilda bestämmelser om ett utökat planförfarande finns i 11 c § första stycket, 11 d och 17 §§, 18 § *andra* och *tredje* styckena samt 25 § för en detaljplan som

⁴ Senaste lydelse 2020:76.

⁵ Senaste lydelse 2020:76.

Det utökade planförfarandet ska även tillämpas om den del av översiktsplanen som har betydelse för planförslaget inte är aktuell enligt 3 kap. 25 § när ärendet påbörjas.

7 a §⁶

Särskilda bestämmelser om ett samordnat planförfarande finns i 11 c § andra stycket, 16 och 18 a §§, 21 § *andra* stycket och 23 § andra stycket för en detaljplan som är förenlig med översiktsplanen och länsstyrelsens granskningsyttrande enligt 3 kap. 16 § och som enbart gäller

1. en verksamhet som har tillståndsprövats eller ska tillståndsprövas enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 9 kap. 6 § miljöbalken, eller
2. en åtgärd som har prövats eller ska prövas genom upprättande och fastställande av en vägplan enligt väglagen (1971:948) eller en järnvägsplan enligt lagen (1995:1649) om byggande av järnväg.

Bestämmelserna om ett samordnat planförfarande är endast tillämpliga om den del av översiktsplanen som har betydelse för planförslaget är aktuell enligt 3 kap. 25 § när ärendet påbörjas.

Särskilda bestämmelser om ett samordnat planförfarande finns i 11 c § andra stycket, 16 och 18 a §§, 21 § *tredje* stycket och 23 § andra stycket för en detaljplan som är förenlig med översiktsplanen och länsstyrelsens granskningsyttrande enligt 3 kap. 16 § och som enbart gäller

10 §

Om kommunen bedömer att det behövs för att underlätta detaljplanearbetet, ska kommunen ange planens utgångspunkter och mål i ett särskilt program.

För att underlätta detaljplanearbetet *får* kommunen ange planens utgångspunkter och mål i ett särskilt program.

11 a §⁷

Inom ramen för *samrådet* enligt 11 § ska kommunen undersöka om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Undersökningen ska ske på det sätt som anges i 6 kap. 6 § miljöbalken och föreskrifter som regeringen har meddelat i anslutning till den bestämmelsen.

Inom ramen för *ett samråd* enligt 11 § *om ett program enligt 10 § eller ett planförslag* ska kommunen undersöka om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Undersökningen ska ske på det sätt som anges i 6 kap. 6 § miljöbalken och föreskrifter som regeringen har meddelat i anslutning till den bestämmelsen.

Om planen medger ett sådant ianspråktagande som avses i 4 kap. 34 § andra stycket, ska kommunen vid sin bedömning av om genomförandet av planen kan antas med-

⁶ Senaste lydelse 2020:76.

⁷ Senaste lydelse 2020:76.

föra en betydande miljöpåverkan dessutom ta hänsyn till det som anges i föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 16 kap. 1 § 2 b.

Kommunen ska efter undersökningen avgöra frågan i ett särskilt beslut på det sätt och med det innehåll som anges i 6 kap. 7 § första och andra styckena miljöbalken.

Kraven enligt första och andra styckena gäller inte om frågan om betydande miljöpåverkan redan är avgjord i föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 6 kap. 4 § miljöbalken eller om planen omfattas av undantaget i 6 kap. 3 § andra stycket 1 samma balk.

Kraven enligt första–tredje styckena gäller inte om frågan om betydande miljöpåverkan redan är avgjord i föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 6 kap. 4 § miljöbalken eller om planen omfattas av undantaget i 6 kap. 3 § andra stycket 1 samma balk.

11 b §⁸

Om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, ska kommunen inom ramen för *samrådet* enligt 11 § även uppfylla kraven på avgränsningssamråd i 6 kap. 9 och 10 §§ miljöbalken.

Om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, ska kommunen inom ramen för *ett samråd* enligt 11 § om ett planförslag även uppfylla kraven på avgränsningssamråd i 6 kap. 9 och 10 §§ miljöbalken.

Trots det som sägs i 6 kap. 6 och 10 §§ miljöbalken om samråd med andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen, ska kommunen i fråga om statliga myndigheter enbart samråda med länsstyrelsen.

11 d §⁹

En kungörelse ska anslås på kommunens anslagstavla och föras in i en ortstidning. Av kungörelsen ska det framgå

1. vilket område detaljplanen avser,

2. om förslaget avviker från översiktsplanen,

1. att kommunen har tagit fram ett förslag till att anta, ändra eller upphäva en detaljplan,

2. vilket område detaljplanen avser och planens huvudsakliga innehåll,

3. om förslaget avviker från översiktsplanen,

4. om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan,

⁸ Senaste lydelse 2020:76.

⁹ Paragrafen fick sin nuvarande beteckning genom 2020:76.

3. var förslaget finns *tillgängligt* och hur lång samrådstiden är,
4. att den som vill lämna synpunkter på förslaget ska göra det under samrådstiden, *och*
5. till vem synpunkter på förslaget ska lämnas.
- Kungörandet ska ske enligt lagen (1977:654) om kungörande i mål och ärenden hos myndighet m.m.
5. om *samråd ska ske med ett annat land enligt 6 kap. 13 § miljöbalken,*
6. när, var *och på vilket sätt förslaget och det underlag som kommunen ska tillhandahålla enligt detta kapitel finns tillgängliga* och hur lång samrådstiden är,
7. att den som vill lämna synpunkter på förslaget ska göra det under samrådstiden,
8. till vem synpunkter på förslaget ska lämnas, *och*
9. *tid och plats för ett offentligt möte, om ett sådant möte kommer att anordnas.*

13 §¹⁰

Under ett samråd om ett planförslag ska kommunen redovisa förslaget, skälen för förslaget, det planeringsunderlag som har betydelse och hur kommunen avser att handlägga förslaget. Kommunen får låta bli att redovisa skälen för planförslaget och planeringsunderlaget om det är uppenbart obehövligt.

Om det finns ett program enligt 10 §, ska kommunen redovisa detta.

Kommunen ska i förekommande fall även redovisa

1. *en grundkarta enligt 8 §,*
2. *en fastighetsförteckning enligt 8 §,*
3. *ett program enligt 10 §,*
4. *det huvudsakliga innehållet i exploateringsavtal eller markanvisningar och konsekvenserna av att planen helt eller delvis genomförs med stöd av ett eller flera sådana avtal, och*
5. *sådana synpunkter på omfattningen eller detaljeringsgraden av redovisningen av miljökonsekvenserna som kommunen har fått under ett avgränsningssamråd.*

Om kommunen avser att ingå exploateringsavtal eller genomföra markanvisningar, ska kommunen redovisa dessa avtals huvudsakliga innehåll och konsekvenserna av att planen helt eller delvis genomförs

Den information som kommunen är skyldig att redovisa enligt denna paragraf ska, med undantag av fastighetsförteckningen, finnas tillgänglig på kommunens webbplats under samrådet.

¹⁰ Senaste lydelse 2015:668.

med stöd av ett eller flera sådana avtal.

Skyldigheterna att redovisa och hålla information tillgänglig enligt denna paragraf gäller inte i den utsträckning det skulle strida mot lag eller annan författning.

18 §¹¹

När samrådet enligt 11–17 §§ är klart ska kommunen i en underrättelse informera om sitt planförslag och låta det granskas under en viss tid (granskningstid). Om de som kommunen har samrått med enligt 11 § har godkänt planförslaget, behöver underrättelse inte lämnas.

Granskningstiden ska vara minst två veckor, men den får göras kortare, om alla berörda är överens om det. För ett sådant planförslag som avses i 7 § 1 och 2 ska granskningstiden dock vara minst tre veckor och för ett sådant planförslag som avses i 7 § 3 minst 30 dagar.

Granskningstiden ska vara minst två veckor, men den får göras kortare, om alla berörda är överens om det. För ett sådant planförslag som avses i 7 § första stycket 1 och 2 ska granskningstiden dock vara minst tre veckor och för ett sådant planförslag som avses i 7 § första stycket 3 minst 30 dagar.

Om kommunen när samrådet är klart bedömer att planförslaget är ett sådant som avses i 7 §, ska kommunen dessutom kungöra förslaget på det sätt som anges i 11 d §, om förslaget inte har kungjorts tidigare eller det har ändrats väsentligt. Det som sägs om samrådstid i 11 d § ska då i stället avse granskningstid.

19 §¹²

En underrättelse enligt 18 § ska anslås på kommunens anslagstavla. Av underrättelsen ska det framgå

1. vilket område detaljplanen avser,

2. om förslaget avviker från översiktsplanen,

1. att kommunen har tagit fram ett förslag till att anta, ändra eller upphäva en detaljplan,

2. vilket område detaljplanen avser och planens huvudsakliga innehåll,

3. om förslaget avviker från översiktsplanen,

4. om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan,

5. om samråd ska ske med ett annat land enligt 6 kap. 13 § miljöbalken,

¹¹ Senaste lydelse 2020:76.

¹² Senaste lydelse 2017:761.

3. var förslaget finns tillgängligt för granskning och hur lång granskningstiden är,

4. att den som vill lämna synpunkter på förslaget ska göra det under granskningstiden,

5. till vem synpunkter på förslaget ska lämnas, och

6. att den som inte senast under granskningstiden har lämnat någon skriftlig synpunkt på förslaget kan förlora rätten att överklaga beslut att anta planen.

Lydelse enligt prop. 2020/21:131

6. när, var och på vilket sätt förslaget och det underlag som kommunen ska tillhandahålla enligt detta kapitel finns tillgängliga för granskning och hur lång granskningstiden är,

7. att den som vill lämna synpunkter på förslaget ska göra det under granskningstiden,

8. till vem synpunkter på förslaget ska lämnas,

9. tid och plats för ett offentligt möte, om ett sådant möte kommer att anordnas, och

10. att den som inte senast under granskningstiden har lämnat någon skriftlig synpunkt på förslaget kan förlora rätten att överklaga beslut att anta planen.

Föreslagen lydelse

21 §

Under granskningstiden ska kommunen hålla förslaget tillgängligt för alla som vill granska det. Kommunen ska också se till att de grundkartor och den fastighetsförteckning som avses i 8 §, det program som avses i 10 § och den samrådsredogörelse som avses i 17 § finns tillgängliga, liksom det planeringsunderlag som kommunen anser har betydelse för bedömningen av förslaget.

Om förslaget är ett sådant som avses i 7 a § och kungörandet har samordnats enligt 18 a § andra stycket, får kommunen fullgöra sin skyldighet enligt första stycket genom att hålla en kopia av handlingarna i det andra ärendet tillgänglig i den mån informationen finns där.

Under granskningstiden ska kommunen hålla förslaget tillgängligt för alla som vill granska det. Kommunen ska också se till att de grundkartor och den fastighetsförteckning som avses i 8 §, det program som avses i 10 § och den samrådsredogörelse som avses i 17 § finns tillgängliga, liksom det planeringsunderlag som kommunen anser har betydelse för bedömningen av förslaget. *Kommunen ska hålla informationen, med undantag av fastighetsförteckningen, tillgänglig på sin webbplats under granskningstiden.*

Dessa skyldigheter gäller inte i den utsträckning det skulle strida mot lag eller annan författning.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*23 §¹³

Efter granskningstiden ska kommunen göra ett granskningsutlåtande. Det ska innehålla en sammanställning av de skriftliga synpunkter som har kommit in under granskningstiden och en redovisning av kommunens förslag med anledning av synpunkterna.

Efter granskningstiden ska kommunen göra ett granskningsutlåtande. Det ska innehålla

1. en sammanställning av de skriftliga synpunkter som har kommit in under granskningstiden,

2. en redovisning av kommunens förslag med anledning av synpunkterna, och

3. information om på vilket sätt allmänheten har beretts tillfälle att delta under planförfarandet.

Om förslaget är ett sådant som avses i 7 a § och kungörandet har samordnats enligt 18 a § andra stycket, ska granskningsutlåtandet också behandla de skriftliga synpunkter som har kommit in i det andra ärendet och har betydelse för detaljplanprövningen.

24 §

Kommunen ska så snart som möjligt skicka granskningsutlåtandet eller ett meddelande om var det finns tillgängligt till dem som inte har fått sina synpunkter tillgodosedda.

Kommunen ska så snart som möjligt

1. på sin anslagstavla anslå en underrättelse med information om var granskningsutlåtandet finns tillgängligt, och

2. skicka granskningsutlåtandet eller ett meddelande om var det finns tillgängligt till dem som inte har fått sina synpunkter tillgodosedda.

Granskningsutlåtandet ska finnas tillgängligt tillsammans med övriga handlingar i ärendet.

Granskningsutlåtandet ska dels finnas tillgängligt tillsammans med övriga handlingar i ärendet, dels hållas tillgängligt på kommunens webbplats under minst tre veckor. Dessa skyldigheter gäller inte i den utsträckning det skulle strida mot lag eller annan författning.

29 §

När detaljplanen har antagits ska kommunen

1. på sin anslagstavla anslå en underrättelse med information om antagandet tillsammans med upplysningar om var beslutet finns till-

¹³ Senaste lydelse 2014:900.

gängligt och vad den som vill överklaga beslutet måste göra, och

2. under minst tre veckor hålla planen, planbeskrivningen, samrådsredogörelsen, granskningsutlåtandet och ett protokollsutdrag med beslutet tillgängliga på sin webbplats.

Underrättelsen ska anslås och informationen göras tillgänglig samma dag som justeringen av det protokoll som innehåller beslutet tillkännages på kommunens anslagstavla.

Skyldigheten att hålla information tillgänglig gäller inte i den utsträckning det skulle strida mot lag eller annan författning.

31 §¹⁴

Meddelandet enligt 29 § ska skickas senast dagen efter det att justeringen av det protokoll som innehåller beslutet har tillkännagetts på kommunens anslagstavla.

Meddelandet enligt 30 § ska skickas senast dagen efter det att justeringen av det protokoll som innehåller beslutet har tillkännagetts på kommunens anslagstavla.

33 §

Ett meddelande enligt 20, 24 eller 29 § som ska skickas till en samfällighet får skickas till

Ett meddelande enligt 20, 24 eller 30 § som ska skickas till en samfällighet får skickas till

1. en ledamot av den styrelse som finns för samfälligheten,
2. den som är utsedd att förvalta samfällighetens angelägenheter, eller
3. om det inte finns någon styrelse eller förvaltare, någon av samfällighetens delägare för att hållas tillgänglig för de andra delägarna.

34 §

Ett meddelande enligt 20, 24 eller 29 § som ska skickas till en bostadsrättshavare som saknar känd adress, får i stället skickas till en ledamot av styrelsen för bostadsrättsföreningen.

Ett meddelande enligt 20, 24 eller 30 § som ska skickas till en bostadsrättshavare som saknar känd adress, får i stället skickas till en ledamot av styrelsen för bostadsrättsföreningen.

35 §

Om ett meddelande enligt 20, 24 eller 29 § ska skickas till ett stort antal personer som inte är samfälligheter eller bostadsrättshavare,

Om ett meddelande enligt 20, 24 eller 30 § ska skickas till ett stort antal personer som inte är samfälligheter eller bostadsrättshavare,

¹⁴ Tidigare 5 kap. 31 § upphävd genom 2017:965.

och det skulle innebära större kostnader och besvär än vad som är försvarligt med hänsyn till ändamålet med meddelandet att skicka det till var och en av dem, får kommunen

1. om meddelandet är ett sådant som avses i 20 §, låta bli att skicka det enligt 20 § 1, och

2. om meddelandet är ett sådant som avses i 24 eller 29 §, i stället för att skicka det, kungöra meddelandet genom att anslå det på kommunens anslagstavla och

a) föra in det i en ortstidning, eller

b) sprida ett informationsblad om kungörelsen till de boende som är berörda, om det stora antalet mottagare av meddelandet är boende.

Om kungörelsen avser ett meddelande enligt 29 §, ska det av kungörelsen framgå vilket beslut som meddelandet avser, när beslutet tillkännagavs och vad den måste göra som vill överklaga beslutet. Om kungörelsen förs in i en ortstidning, ska det ske samma dag som beslutet tillkännages.

och det skulle innebära större kostnader och besvär än vad som är försvarligt med hänsyn till ändamålet med meddelandet att skicka det till var och en av dem, får kommunen

2. om meddelandet är ett sådant som avses i 24 eller 30 §, i stället för att skicka det, kungöra meddelandet genom att anslå det på kommunens anslagstavla och

Om kungörelsen avser ett meddelande enligt 30 §, ska det av kungörelsen framgå vilket beslut som meddelandet avser, när beslutet tillkännagavs och vad den måste göra som vill överklaga beslutet. Om kungörelsen förs in i en ortstidning, ska det ske samma dag som beslutet tillkännages.

Beslut att inte anta, ändra eller upphäva en detaljplan

38 d §

Ett beslut att inte anta, ändra eller upphäva en detaljplan ska innehålla de huvudsakliga skälen för beslutet.

Lydelse enligt prop. 2020/21:131

Föreslagen lydelse

39 §

I fråga om förslag till och beslut om att anta, ändra eller upphäva områdesbestämmelser ska kommunen tillämpa bestämmelserna om förslag till och antagande av en detaljplan i 7 §, 8 § förutom i den del som avser grundkartor, 9, 10 och 11 §§, 11 c § första stycket, 11 d–15, 17, 18, 19 och 20 §§, 21 § första stycket, 22 och 22 a §§, 23 § första stycket, 24, 25, 27, 29 och 30 §§, 32 § 1 och 2, 33–35 och 38 §§. Vid tillämpning-

I fråga om förslag till och beslut om att anta, ändra eller upphäva områdesbestämmelser ska kommunen tillämpa bestämmelserna om förslag till och antagande av en detaljplan i 7 §, 8 § förutom i den del som avser grundkartor, 9, 10 och 11 §§, 11 c § första stycket, 11 d–15, 17, 18, 19 och 20 §§, 21 § första och andra styckena, 22 och 22 a §§, 23 § första stycket, 24, 25, 27, 29–31 §§, 32 § 1 och 2, 33–35 och 38 §§. Vid tillämp-

en ska det som sägs om detaljplan avse områdesbestämmelserna.

ningen ska det som sägs om detaljplan avse områdesbestämmelserna.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 kap.

2 §¹⁵

Kommunala beslut enligt denna lag får inte överklagas i den del de avser

1. avbrytande av ett planarbete,
2. planbesked enligt 5 kap. 2 §,
3. andra frågor om gatukostnader än de som avses i 1 § 6,
4. villkorsbesked enligt 9 kap. 19 §,
5. förlängd handläggningstid enligt 9 kap. 27 §,
6. behovet av kontrollansvarig, särskilt sakkunnig, tekniskt samråd eller slutsamråd,
7. ingripandebesked enligt 11 kap. 7 §, eller
8. en fråga som redan är avgjord genom en detaljplan, områdesbestämmelser eller ett förhandsbesked.

Att tvister rörande gatukostnader prövas av mark- och miljödomstol framgår av 15 kap. 10 §.

Beslut enligt 3 kap. 9 § andra stycket eller 5 kap. 11 a § *andra* stycket om huruvida en betydande miljöpåverkan kan antas får inte överklagas särskilt.

Beslut enligt 3 kap. 9 § andra stycket eller 5 kap. 11 a § *tredje* stycket om huruvida en betydande miljöpåverkan kan antas får inte överklagas särskilt.

12 §

En sådan ideell förening eller annan juridisk person som avses i 16 kap. 13 § miljöbalken får överklaga ett beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan på grund av att planområdet får tas i anspråk för verksamheter eller åtgärder som anges i 4 kap. 34 § denna lag.

En sådan ideell förening eller annan juridisk person som avses i 16 kap. 13 § miljöbalken får överklaga

1. ett beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan vars genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan på grund av att planområdet får tas i anspråk på ett sådant sätt som anges i 4 kap. 34 § *andra* stycket denna lag, och

2. ett beslut att ge bygglov eller positivt förhandsbesked för en åtgärd som anges i 4 kap. 2 § *första* stycket 3 a och som ska föregås av en bedömning av om åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Rätten att överklaga enligt *första* stycket gäller dock inte beslut som rör Försvarsmakten, Fortifikations-

¹⁵ Senaste lydelse 2020:76.

*verket, Försvarets materielverk eller
Försvarets radioanstalt.*

16 kap.

1 §¹⁶

Regeringen får meddela föreskrifter om

1. när genomförandet av en detaljplan på grund av en sådan användning som avses i 4 kap. 34 § andra stycket kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, och
 2. undantag från kommunens skyldighet enligt 5 kap. 32 eller 39 § att skicka handlingar om detaljplaner eller områdesbestämmelser till länsstyrelsen.
1. att åtgärder som avses i 4 kap. 2 § första stycket 3 a i vissa fall inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan,
 2. när det kan antas medföra en betydande miljöpåverkan att
 - a) vidta en åtgärd som avses i 4 kap. 2 § första stycket 3, eller
 - b) genomföra en detaljplan på grund av ett sådant ianspråktagande som avses i 4 kap. 34 § andra stycket, och
 3. undantag från kommunens skyldighet enligt 5 kap. 32 eller 39 § att skicka handlingar om detaljplaner eller områdesbestämmelser till länsstyrelsen.

7 a §

Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om vilka uppgifter som en ansökan om lov eller förhandsbesked avseende en åtgärd enligt 4 kap. 2 § första stycket 3 a ska innehålla för att åtgärdens miljöpåverkan ska kunna bedömas.

Regeringen får vidare meddela föreskrifter om att ett beslut om lov eller förhandsbesked avseende en åtgärd enligt 4 kap. 2 § första stycket 3 a ska innehålla en redovisning av de skäl som medför att åtgärden kan antas eller inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

1. Denna lag träder i kraft den 2 augusti 2021.

2. Äldre bestämmelser, förutom 4 kap. 34 §, 13 kap. 12 § och 16 kap. 1 §, gäller fortfarande för ärenden om detaljplaner och områdesbestämmelser som har påbörjats före ikraftträdandet samt för mål och ärenden som

¹⁶ Senaste lydelse 2020:76.

avser överklagande och överprövning av sådana planer och bestämmelser, till dess målet eller ärendet är slutligt avgjort.

3. Äldre bestämmelser, förutom 4 kap. 2 §, 13 kap. 12 § och 16 kap. 7 a §, gäller fortfarande för ärenden om bygglov eller förhandsbesked där ansökan har kommit in till byggnadsnämnden före ikraftträdandet samt för mål och ärenden som avser överklagande och överprövning av sådana mål och ärenden, till dess målet eller ärendet är slutligt avgjort.